

ROLNIK

Bezpłatny dodatek — wychodzi co tydzień.

Rok 3

CHOJNICE, dnia 26-go sierpnia 1926 r.

Nr. 34

Uprawa wiecznego żyta.

Nie jeden rolnik ma duży kłopot z lżejszymi bardziej piaszczystymi kawałkami gruntu: zadaje sobie pytanie, co zasiał, kiedy prawie nie się nie udaje, pozostawia je często bez zasiewu, jako nieużytki lub w ostateczności zasiewa je, a zbiera plon nieopłacający zabiegów.

Często widuje się w gospodarstwach lżejsze od dalona kawałki, które gospodarz obsiewa tak samo, jak i inne pola różnymi roślinami nieopłacającymi się gdyż przy takim oddaleniu i małym utrzymanym plonie trudność dojazdu do uprawy, dowiezienia obornika obniża zysk spodziewany. Ze względu na racjonalność gospodarowania i na szczele, do jakich powinniśmy dążyć t. j. umiejętnego podniesienia produkcji rolnej jest to nie celowe. Jednym z ważnych zadań, jakie obowiązuja każdego rolnika jest zmniejszenie t. zw. „nieużytków“ t. j. pól, nie będących w uprawie jednakoże usilną pracą i umiejętnymi zabiegami możliwych do zagospodarowania.

Drugą sprawą jest wprowadzanie pewnej osłowności zabiegów w gospodarstwie rolnem, drogą ułożenia dobrego płodozmiaru i udoskonalenia techniki w uprawie, nawożenia itp.

Jeden ze sposobów zagospodarowania tych porożnych nieużytków jest uprawa wiecznego żyta. Otóż na tych kawałkach, gdzie nie udaje się lubiu możemy śmiało stosować sprawę wiecznego żyta, które przy umiejętności rolnika może dać plon 8—12 metrów z morga. Jednakże nie należy odrzucać zasiewów żyta, jeżeli rola jest uboga w pokarmy i wyczerpana.

Dla przygotowania roli w pierwszym roku należy pole to zasiał lubinem żółtym na zielony nawóz. Nie zaszkodzi pod lubin dać potasu (kaunit) i ewentualnie fosforu. Pożądanym jest zasiał lubin wcześniej na wiosnę, aby już (gdy lubin jest w rozkwicie) w lipcu można go było wyorwać, gdyż wiadomo, że żyto wymaga gleby odleżałej, co szczególnie trudne jest do osiągnięcia przy przyorywaniu lubinu jako zielonego nawozu. Samo przyorywanie lubinu jest dość trudne, szcze gólnie jeżeli lubin jest dobrze wyrosnięty, tak aby łodygi były przysypane i nie wystawały ze skiby. Dla ułatwienia wstaje się lubin, oczyścić w kierunku orki lub też stosuje się pługi z krojem talerzowym. Po przyorywaniu, aby przyspieszyć osiedlenie się ziemi, bardzo pożądanym jest zwalowanie walcem Campbella, tam silniej obciążonym kamieniami lub innymi ciężarami, im lubin był większy.

Lubin daje w ten sposób dużo masy organicznej azotu i potasu i częściowo fosforu. Pod żyto więc, aby dostarczyć dostateczną ilość pokarmu pożądanym jest nawożenie fosforowe (tomasówka).

Czas siewu żyta wypadła we wrześniu do października. Zależnie od stanu wejścia np. jeżeli żyto słabo weszło do pobudzenia krzepienia pożądanym jest wysiew do 20 kg na ha saletry lub azotniaku. To samo zaleca się, jeżeli stan żyta na wiosnę jest słaby.

Na wiosnę wlewa się w żyto seradeli, którą po sprężeniu żyta przyoruje się jako zielony nawóz pod następny plon żyta. Wylotu seradeli (na hektar rzu

towo do 70 kg, rzędowo 3b — 50), należy dokonać jak najwcześniej. Przyorania dokonuje się w pełnym kwiecie bącząc, aby przed zasiewem żyta ziemia zdążyła się odleżeć.

W ten sposób, wysiewając na jesieni żyto, na wiosnę wsiewając doń seradeli i po sprężeniu żyta przyorując ją, przestępnymy co rocznie aż do czasu, kiedy po zmniejszających się plonach nie stwierdzamy, że mimo nawożenia nawozami sztucznymi gleba została wyczerpana z pokarmów. Wtedy przerywa się zasiew żyta jako plon główny na jeden rok i zasiewa lubin na zielony nawóz, jako plon główny.

Kredyty na zakup ziarna siewnego.

Ziarno używane przez drobnych rolników do siewu pozostawia na ogół bardzo wiele do życzenia, to też sprawa zaopatrzenia gospodarstw drobnych w uszlachetniony materiał siewny jest niezmiernie ważną i stanowi bardzo poważny czynnik podniesienia wydajności pól.

Idąc na rękę rolnikom w tej istotnej potrzebie Państwowy Bank Rolny, w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i przy udziale zainteresowanych instytucji opracował warunki kredytu, który na ten cel już udzielał rozpoczął.

Warunki tego kredytu polegają na tem, że rolnik pragnący nabyć wysokokosztowne, uszlachetnione ziarno do siewu, w gotówce płaci tylko tyle, ile wynosi wartość rynkowa zboża użytkowego, a na całą różnicę ceny, która w niektórych wypadkach, szczególnie przy ziarnie oryginalnym, jest bardzo znaczna, składa weksle z terminem sześciomiesięcznym. Termin ten, prawdopodobnie będzie mógł być częściowo prolongowany.

Kredyty tego udziela Państwowy Bank Rolny nie bezpośrednio rolnikom, lecz firmom nasiennym i spółdzielniom rolniczo-handlowym, w których rolnicy w materiał siewny się zaopatrują. W Państwowym Banku Rolnym kredyty ten uzyskać mogą również kasy gminne i spółdzielnie kredytowe (po uprzednim każdorazowym porozumieniu się), o ile podejmą jednocześnie dostarczenia swoim członkom odpowiedniego ziarna siewnego.

Wykaz firm handlowych nasiennych, przez które można będzie nabywać ziarno siewne na warunkach kredytowych podany będzie do wiadomości rolników w dniach najbliższych, drobnym gospodarzom zalecałobyśmy zwracać się głównie do spółdzielni rolniczo-handlowych, względnie do współdzielni kredytowych.

Składając weksle dołączyć należy informacje o stanie majątkowym wystawcy weksla według wzoru przyjętego ogólnie przez Państwowy Bank Rolny, a również opinie organizacji rolnej (Okręgowego Związku Kółek Roln. — ostatecznie zaś świadectwo kółka rolniczego), że nabywca posiada taki obszar ziemi, na którym wysiew ziarna uszlachetnionego będzie racjonalny i ilości takiej, o nabycie której chodzi.

Oprocentowanie kredytu wino wynosić nie więcej jak 1, proc. w stosunku rocznym.

Centrala Spółdzielczych Stowarzyszeń rolniczo-handlowych ze swej strony dokłada starań, aby móc zaopiekować wszystkie zapotrzebowania, które od spółdzielni prowincjonalnych napływać będą.

Nadwyżka ceny za uszlachetniony materiał siewny jest różna przy rozmaitych gatunkach zbóż i pochodzących z rozmaitych hodowli, wahania są jednak niewielkie, tzn. dla orzektacji podać możemy, że za ziarno kwalifikowane dopłaca się:

Zyto oryginalne 70 proc. — I odśiew 40—45 proc. II odśiew 20—25 proc. ceny giełdowej.

Pszonica oryginalna 75 proc. — I odśiew — 50 proc. II odśiew 30 proc.

•Ceny obniżają się dla pszenicy Wysokółtewski i żyta Wierzbieńskiego według notowań giełdy warszawskiej, a dla żyta Petkuskiego wg. giełdy poznańskiej. Spółdzielnie będą miały również do dyspozycji ziarno siewne niekwalifikowane z dopłatą 15—20 procent.

Rolnikom, którzy nabywać będą ziarno do siewu, zwracamy uwagę, że na podstawie danych ze stacyi doświadczalnych, obserwacji a praktyki, oraz wiadomości i materiałów posiadanych przez Ministerstwo Rolnictwa i D. P. — Komisja Nasienna przy Centr. Zw. Kolek Roln. ustaliła pewne odmiany żyta i pszenicy, które są najbardziej odpowiednie dla rozmaitych terenów.

Odmiany te są następujące:

Pszonica. W Kongresówce na ziemi łżejsze — Wysokółtewska i Polawka.

Na ziemi cięższe — Graniatka Południowa część Wołynia — Wysokółtewska w czerwonej plowie i Hora Concours. Północ Wołynia i Poleśle — obłe Wysokółtewska (w białej i czarnej plowie).

Zyto. Na terenie Kongresówki i Kresów południowych Petkuska i Wierzbieńska. Tylko na terenach przez rdzę bardzo opianowanych odpowiedniejsza będzie żyto wczesne Polawskie. Na areny, północne — żyta Sobieszyska i Blenakowska.

Przy nabywaniu więc ziarna siewnego zalecamy rolnikom, aby się temi danymi kierowali.

Suszenie wymłóconego ziarna.

Swieżo wymłócone ziarno, choćby najlepiej przedtem wystawiono się w polu, posiada pewną ilość wilgoci, przy której nasypane na stos, może się zagrzać i w następstwie ulec zepsuciu. Ze możliwością ta nie jest przypadkową i zwykle przesypanie z miejsca na miejsce, nie nabazyszcza zgrzewania i zepsucia, widzimy dość często po śladach zepsucia, jakie widać w mące, a także z jaką pomysłowością są urządzone elewatory do zboża, gdzie główny nacisk kładzie się na to, by poszczególne ziarna, na możliwie długiej drodze przeniesienia ich w rusze elewatora, owiewane były prądem ogrzanego powietrza.

Istnieje sposób bardzo łatwy, który szczególnie w roku obecnym tak obfitym w deszczu w porze żniwa bardzo przydać się może.

Sposób ten polega na tem, że ziarno do wyschnięcia nie zostawiamy w płaszcach stozach w budynkach, lecz w workach na otwartem powietrzu.

Worki napełniamy świeżo wymłóconem ziarnem układając się na polu lub dziedzińcu, gdzie jest dostateczny przewiew powietrza, w długie stopy: szerokie na długość jednego worka, wysokości czterech warstw układanych, wszystkie w jednym kierunku, górny równo nad dolnym.

W ten sposób worki się stykają ze sobą stosunkowo na małej powierzchni, pozostawiając natomiast dużą powierzchnię wolnych kanałów, które mi swobodnie wiatr przechodzi. W razie gdyby dla większej ilości ziarna stopy wypadły zbyt długie, można je układać równolegle w odstępach dziesięciometrowych. Pod worki pościela się słomę i nakrywa się je warstwą słomy z wierzchu, dla zabezpieczenia od deszczu. Suszenie trwa 10 do 15 dni. Ziarno w tych warunkach wyycha idealnie i doskonale potem przechowuje się w śpichlerzach.

Stan urodzaju.

Zbiory tegoroczne. — Urodzaj zboża na ziemiach zachód. — Stan okopowizn.

Plama podają wiadomości, osiągnięte w Centr. Tow. Rolniczem, świadczące, iż rozpoczęte w kraju żniwa wykazują większy nieco sprzęt zbóż kłosowych, a więc żyta, pszenicy, jęczmienia i owsa, niż obliczono przedtem na podstawie wglądu zewnętrznego. Zbiory tegoroczne będą naogół nie gorsze od zeszłorocznych. Najokazalej przedstawiają się zboża w Poznańskim i na Pomorzu, najgorzej w promieniu 80 cto kilometrowym dookoła Warszawy, gdzie nadmiar wilgoci wpłynął nader ujemnie na ich stan. Wedle najnowszych obliczeń plon roku bieżącego wyniesie około 15 mil. q. pszenicy, 65 mil. q. żyta, 16 mil. q. jęczmienia i 19 q. owsa. Po odliczeniu spóżytku miał 8 mil. q. pszenicy, 2 mil. q. jęczmienia i tyleż owsa, wsi, zboża na zasiew itd. pozostanie nadmiar w ilości 50—60 tysięcy wagonów głównie żyta, do czego doliczyć trzeba z. r. ub. nadwyżkę w ilości około 10.000 wagonów pszenicy i żyta, która pozostała w kraju z powodu wprowadzenia zakazu eksportu zbóż z terminem do 1 września r. b.

Stan plantacji buraczanych i ziemniacznych w okresie ostatnich paru tygodni znacznie się poprawił, przypuszczalnie jednak zbiór okopowych w roku bieżącym będzie co najmniej mniejszy niż w ubiegłym. Najgorzej stan pogody wpłynął na ziemniaki, które w wielu miejscowościach węgnyli.

Ostatnie transakcje w kraju z żytem stanem zawieszane były według ceny 23 zł. za q. z nowem 21 zł. za q., w Berlinie zaś w tym czasie ceny żyta wahały się około 5 dolarów za q.

Zyto eksportujemy do krajów Skandynawsko-Bałtyckich, głównie zaś do Norwegii, Finlandji i Danji, pozatem do Niemiec i Austrii. Dzeniec przeważnie do Francji, jęczmień do Anglii, Francji, Belgji i Czech.

Stan zbiorów w roku bieżącym. Stan zbóż osiągnął prawie pełny procent i Łoćlowy z roku ubiegłego.

Według cyfr, ustalonych przez Główny Urząd Statystyczny wynosi ogólny stan zbiorów w roku bieżącym dla najważniejszych zbóż:

dla pszenicy	14.758 000 kwintali
„ żyta	55.128.000 „
„ jęczmienia	16.417.000 „
„ owsa	32.012.000 „

w stosunku do zbiorów roku ubiegłego zbiór tegoroczny wynosi:

dla pszenicy	93,6 proc.
„ żyta	84,8 „
„ jęczm.	97,9 „
„ owsa	96,7 „

Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Jesko.
Drukarni i nakładem drukarni „Dziennika Pomorskiego”
w Chojnicach.